

Anti-pestprotocol veiligheidsbeleid

samen leven, samen werken, samen vieren

Basisschool De Lockaert

Bessenlaan 50-52

5345 JG Oss

Tel: 0412-691436

email: bsdelockaert@filioscholengroep.nl

website: www.bsdelockaert.nl

Directeur: Anneliese Mank

INHOUD

1. Waarom wij kiezen voor een anti-pestprotocol/ veiligheidsbeleid
2. Handelingsprotocol aanpak van pestgedrag
3. Op welke wijze wordt in onze school gewerkt aan het voorkomen van pestgedrag?
4. Welke maatregelen worden genomen, indien deze gedragsregels niet worden opgevolgd?
5. Kwaliteitskaarten
6. Bij dit protocol behorende hulpmiddelen en informatiebronnen
Bijlagen:
Bijlage 1: Schoolspecifieke aanpak
Bijlage 2: De Schoolregels (Schoolspecifiek)
Bijlage 3: Achtergrondinformatie
Bijlage 4: Ik heb de pest aan pesten
Bijlage 5: Gedrag verbeter/veranderingsregistratie lange en korte termijn
Bijlage 6: formulier registratie melding/klacht

1. Waarom wij kiezen voor een anti-pestprotocol/ veiligheidsbeleid?

Binnen en buiten de school doen zich buitengewoon veel situaties voor, waarin kinderen zich heel kwetsbaar opstellen, bijvoorbeeld binnen de leerlingengroep, of bij het spelen op het plein. Situaties, die gemakkelijk kunnen leiden tot gevoelens van ontevredenheid, jaloezie en je achtergesteld of zelfs genegeerd voelen. Dergelijke situaties leiden gemakkelijk tot pestgedrag. Er wordt een slachtoffer gezocht en gevonden. Er worden nog wat meelopers gezocht, en de basis voor een peestsituatie, met alle negatieve gevolgen van dien is gelegd en kan worden opgestart.

Pestgedrag in en buiten onze school belemmert niet alleen de voortgang van het onderwijsleerproces, doordat veel tijd aan de oplossing van dergelijk gedrag moet worden besteed, maar doet ook absoluut inbreuk op onze visie, dat wij in onze school een veilige en kindvriendelijke onderwijsleeromgeving willen nastreven.

En hoe kunnen kinderen, die hun onzekerheid en frustraties door middel van pestgedrag uiten, en tot een vast gedragspatroon maken, later als volwassenen op een respectvolle manier met andere mensen in de maatschappij omgaan?

Met behulp van dit anti-pestprotocol willen wij het pestgedrag binnen onze school niet alleen aanpakken nadat een peestsituatie is gesignaleerd, maar ook pestgedrag voorkomen, door dit gedrag met al zijn aspecten, gevolgen en de erbij horende rollen van pester, meeloper en gepeste bespreekbaar te maken.

Naast de nodige basisinformatie voor de leerkrachten is ook een duidelijk plan van aanpak beschreven voor situaties waarin pestgedrag wordt gesignaleerd, en zijn overzichten van regels en afspraken ten aanzien van de omgang met elkaar opgenomen. Deze regels zijn in de groepen duidelijk zichtbaar opgehangen, en met de kinderen besproken in de maandopeningen en in de klas.

Bij de aanpak van gesignaleerd pestgedrag worden ook de ouders intensief betrokken, omdat pestgedrag zich niet alleen beperkt tot de school en omdat oorzaken van pestgedrag zeker niet alleen binnen de school, maar vaak ook buiten de school liggen.

Dit schoolspecifieke anti-pestprotocol/ veiligheidsbeleid van De Lockaert sluit aan bij het Veiligheidsplan Filios Scholengroep.

2. Handlingsprotocol hoe te handelen in situaties waarin pestgedrag wordt gesignaleerd?

In situaties, waarin pestgedrag wordt gesignaleerd wordt het volgende stappenplan gehanteerd:

Wat	Tijdspad	Verantwoordelijk
<p>1. Waarschuwingsfase</p> <p>De leerling die pest, wordt gewaarschuwd en samen met de leerling die gepest wordt, wordt de gesignaleerde peestsituatie besproken.</p>	<p>Dezelfde dag vindt het gesprek plaats.</p>	<p>De leerkracht van de groep.</p>
<p>2. Handlingsfase</p> <p>1. De peestsituatie wordt in kringgesprekken binnen de betreffende leerlinggroep(en) besproken. Met de gepeste, pester en de volgers worden afspraken gemaakt. Afspraken om herhaling te voorkomen en om de leerlingen handvatten te geven hoe te handelen als de situatie zich herhaalt. Zie hiervoor de methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling op school.</p> <p>Achterliggende problematiek van pester-gepeste wordt verkend.</p>	<p>Meteen na elk incident wordt er actie genomen</p> <ul style="list-style-type: none"> - gesprek - afspraken maken <p>Dezelfde week controleren door bij de leerlingen na te vragen en tevens bij de surveillances na te vragen</p>	<p>De leerkracht van de groep voert het gesprek, maakt de afspraken en controleert de afspraken.</p>
<p>2. Indien het pestprobleem groepsoverstijgend is volgt er een gesprek met de gepeste, de pester, en de volgelingen, buiten de leerling-groep. Met de gepeste, pester en de volgers worden afspraken gemaakt. Afspraken om herhaling te voorkomen en om de leerlingen handvatten te geven hoe te handelen als het pestgedrag zich wel herhaalt.</p>	<p>Er wordt z.s.m. een gesprek gepland, met alle betrokkenen</p> <p>Blijkt na een week dat de situatie niet veranderd is dan door naar stap 3</p>	<p>De leerkracht van de groep waar de leerling in zit die gepest wordt met de leerkrachten van de pesters.</p>
<p>3. Mocht de situatie zich blijven herhalen dan wordt de peestsituatie in de teamvergadering besproken. Hierin maken we afspraken omtrent de</p>	<p>De eerstvolgende team- of bouwvergadering wordt het probleem ingebracht</p>	<p>De leerkracht.</p>

aanpak. De leerkrachten geven tips, suggesties om het probleem aan te pakken.		
4. De leerkracht maakt een keuze uit de tips en suggesties. Dit kan eventueel in overleg met de IB-er over een specialist Sociaal Emotionele Ontwikkeling. De leerkracht informeert de ouders over de gekozen aanpak. Zowel de ouders van het gepeste kind als de ouders van de pester. In eerste instantie zijn dit 2 verschillende gesprekken. Indien wenselijk kan het in een later stadium samen.	Na de vergadering wordt een keuze gemaakt voor vervolgstappen. Na het maken van een keuze start de leerkracht z.s.m. met een gerichte aanpak. In de aanpak zitten duidelijke stappen en controlemomenten opgenomen.	De leerkracht stelt een plan van aanpak op en overlegt dit met de IB-er en specialist Sociaal Emotionele Ontwikkeling. Dit wordt door de leerkracht teruggekoppeld naar de ouders.
5. Indien het pestgedrag toch aanhoudt of zich herhaalt, wordt opnieuw contact met de ouders opgenomen en volgt een uitnodiging voor een gezamenlijk gesprek.	De leerkracht nodigt de ouders z.s.m. uit. Situatie wordt doorgesproken en er worden afspraken over een aanpak afgesproken.	Leerkracht stuurt het proces en nodigt de ouders voor gesprek uit. Tevens licht de leerkracht de IB-er, directeur en het schoolteam in.
6. Er wordt gezamenlijk met de betrokken ouders en de betrokken leerlingen een plan van aanpak opgesteld, en er worden afspraken ten aanzien van het gedrag van de betrokken leerlingen gemaakt. Dit plan van aanpak wordt schriftelijk vastgelegd en in de interne rapportage van de leerling (pester en gepeste)opgeborgen.	De leerkracht maakt het plan van aanpak en neemt dit door met de pester en gepeste. Dit plan wordt met de IB-er besproken.	De leerkracht en de ouders.
7. De gezamenlijk gekozen aanpak wordt op de afgesproken tijden geëvalueerd.	De leerkracht nodigt hiervoor de betrokken ouders en leerlingen uit.	De leerkracht en de ouders
In die situaties, waarin de remediëring van het pestgedrag problemen geeft, wordt de assistentie van een of meer hulpverlenende instanties (te bepalen in overleg met de ouders en gerelateerd aan de aspecten van het pestgedrag) ingeschakeld.	In overleg met IB-er, leerkracht, ouders en directeur worden andere instanties uitgenodigd voor gesprek. Dit gebeurt in een zo'n kort mogelijk	Leerkracht, ouders, IB-er en directeur.

	<p>tijdsaspect.</p> <p>In sommige gevallen kan het advies zijn dat ouders met hun eigen kind naar een hulpverlener gaan.</p>	
--	--	--

De leerkracht, met ondersteuning van de IB-er en/ of specialist Sociaal Emotionele ontwikkeling, zijn de personeelsleden die het hele proces volgen, uitvoeren en elkaar ondersteunen. De directeur wordt op de hoogte gehouden door één van bovengenoemde personen en volgt het proces.

Indien ouders niet meewerken aan het hierboven beschreven stappenplan zijn wij genoodzaakt ons schorsings- en verwijderingsbeleid in te zetten. (zie protocol schorsen en verwijderen)

3. Op welke wijze wordt er gewerkt aan het voorkomen van pestgedrag?

Ter voorkoming van pestgedrag zijn de volgende maatregelen genomen en wordt in onze school de volgende werkwijze gehanteerd.

Voorwaarden:

- Pesten komt overal voor en het is belangrijk om preventief te werken. Daarom zullen we in projecten spreken over regels, afspraken, waarden en normen die wij hanteren.
- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/verzorgers.
- De school probeert pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. (zie aanpak preventieve aanpak)
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Dit is het Handelingsprotocol zoals beschreven in hoofdstuk 2.
- Het pestprotocol wordt door het hele team, oudervertegenwoordigers en alle ouders onderschreven.

Preventieve aanpak

3.1. Lessen

In kringgesprekken en in de lessen Grip op de groep, Fides en de methode Sociaal gedrag elke dag wordt in alle groepen gericht aandacht besteed aan regels en afspraken binnen de groep, op school en in de maatschappij (thuis, bij de vereniging of als je bij vriendjes gaat spelen).

Daarnaast worden er schoolspecifieke activiteiten of trainingen ingezet. Zie bijlage 1.

3.2. Respect

Wij bevorderen wederzijds respect en waardering van de leerlingen onderling, met als uitgangspunt:

Alle mensen verschillen onderling, qua uiterlijk, qua persoonlijke eigenschappen, vaardigheden en capaciteiten. Ieder mens heeft het recht om, ongeacht zijn uiterlijk, persoonlijke eigenschappen, vaardigheden en capaciteiten, 'zichzelf' te kunnen zijn, en als zodanig te worden gerespecteerd door zijn medemensen.

3.3. Regels waarden en normen

Op school gelden regels die voor iedereen van belang zijn. Deze schoolregels zijn beschreven in de schoolgids en hangen zichtbaar in de school. Daarnaast heeft iedere groep zijn groepsregels.

In elke groep worden aan het begin van een schooljaar de groepsregels gemaakt. Dit wordt samen met de kinderen gedaan, zodat het ook echt hun regels en afspraken worden. Deze worden zichtbaar in de klas opgehangen. We vinden het van belang dat leerlingen ook betrokken zijn bij het naleven van deze regels. De school- en groepsregels staan ook in de klassenmap, zodat invallers op de hoogte zijn van alle afspraken.

Elke regel wordt in de groep uitgelegd door verhalen, stellingen, praktijk voorbeelden e.d. te gebruiken. Leerlingen worden regelmatig herinnerd aan deze regels.

De schoolregels hangen in de school en per periode staat er 1 schoolregel centraal. Aan deze regel wordt dan extra aandacht besteed.

Positief gedrag van leerlingen wordt gecompimenteerd door een sociale beloning.

Negatief gedrag wordt aangepakt volgens de afgesproken aanpak binnen school.

Er is gedurende 10 minuten voor de aanvang van de lessen en gedurende de pauzes toezicht op het schoolplein, waarbij duidelijke gedragsregels en afspraken worden gehanteerd.

De schoolregels zijn te vinden in bijlage 2.

3.4. Sociogram

Aan het begin van elk schooljaar wordt er een sociogram afgenomen en worden de verschillende rollen binnen de groep in kaart gebracht door de groepsleerkracht. Indien nodig kan dit gedurende het schooljaar nogmaals herhaald worden. De gegevens worden geanalyseerd en met elkaar besproken tijdens de groepsbesprekingen.

4. Welke maatregelen worden genomen, indien gedragsregels niet worden opgevolgd

Indien de genoemde gedragsregels niet worden opgevolgd, worden de volgende maatregelen genomen.

1. Leerlingen en personeel wijzen de overtreders op hun gedrag (elkaar aanspreken)
Dit geldt voor een ieder. In gangen, toiletten of waar dan ook zijn wij allen verantwoordelijk. Iedere betrokkene wijst de ander op de regels van school.
2. Bij herhaling wordt de betreffende leerling naar binnen of naar de leerkracht gestuurd.
3. Het leerlinggedrag wordt in een (kring)gesprek binnen de leerling-groep besproken en er worden met de betrokken leerling(-en) afspraken gemaakt gericht op het verbeteren van het leerlinggedrag.
4. Indien het niet opvolgen van de gedragsregels structureel wordt, worden er afspraken gemaakt met de betreffende leerling(en) en zullen er ook sancties volgen.
Sancties die opgelegd worden zijn:
 - de betreffende leerling blijft in de pauze binnen en krijgt extra werk.
 - de betreffende leerling blijft na schooltijd op school en maakt extra werk (leerkracht informeert ouder).
 - de betreffende leerling wordt buiten de groep geplaatst (werkt individueel).
 - de betreffende leerling meldt zich op afgesproken tijden bij de leerkracht.
 - de betreffende leerling krijgt passende werkzaamheden.
5. Het leerlinggedrag wordt in de teamvergadering besproken.
Indien het een situatie betreft, waarin ook pestgedrag wordt gesignaleerd, wordt het stappenplan, zoals in hoofdstuk 2 beschreven, gehanteerd.
6. Indien het niet opvolgen van de gedragsregels structureel wordt, wordt gezamenlijk met de betrokken ouders en de betrokken leerlingen een plan van aanpak opgesteld.
7. In die situaties, waarin de remediëring van het gesignaleerde gedrag problemen geeft, wordt de assistentie van een of meer hulpverlenende instanties ingeschakeld (te bepalen in overleg met de ouders en gerelateerd aan de aspecten van het gedragsprobleem).

5. kwaliteitskaarten

Er zijn kwaliteitskaarten ontwikkeld voor de volgende gebieden:

1. Sociaal-emotionele ontwikkeling
2. Fides-symbolen
3. SEO-complimenten geven

Daarin staan alle schoolafspraken vermeld omtrent deze onderwerpen. Deze zijn te lezen in het kwaliteitshandboek van De Lockaert.

6. Bijlagen:

1. **Schoolspecifieke aanpak**
2. **De Schoolregels**
3. **Achtergrondinformatie.**
4. **Ik heb de pest aan pesten**
5. **Gedrag verbeter/veranderingsregistratie lange en korte termijn**
6. **Formulier registratie melding/klacht**

Bijlage 1: Schoolspecifieke aanpak

Doel: Respectvol leren omgaan met jezelf en elkaar. Zodat eenieder zich competent, prettig en veilig voelt, om te beginnen, binnen onze school.

Schoolcontactpersoon: Wij hebben op school twee leerkrachten die een speciale taak hebben: Schoolcontactpersoon. Dit is een interne vertrouwenspersoon. Als er vervelende dingen zijn waarover kinderen in vertrouwen willen praten kunnen ze dat doen met de schoolcontactpersoon. Deze leerkracht luistert naar kinderen en helpt zoeken naar een oplossing. Er wordt altijd toestemming gevraagd aan het kind om het probleem met derden te bespreken. Dit kan zijn: de eigen leerkracht, de ouders of een externe vertrouwenspersoon. In de schoolgids staat vermeld wie de schoolcontactpersonen zijn.

Methode: Op de Lockaert hanteren wij in alle groepen de methode Grip op de groep, Fides aangevuld met Sociaal gedrag elke dag. Tot aan de Herfstvakantie zijn wij in de groepen bezig rondom het groepsproces met de methode Grip op de groep. Na de Herfstvakantie starten de lessen van Fides. Voor de doelen en opbouw: zie Methode. In de Lockroep (Nieuwsbrief) en op de website, worden ouders op de hoogte gehouden van de inhoud van de lessen.

Specialist: Op onze school is er een Specialist Sociaal Emotionele Ontwikkeling aanwezig. Zij verzorgt sinds enkele jaren in groep 5 een Sociale weerbaarheidstraining op groepsniveau. Doordat de groepsleerkracht meegenomen wordt in dit proces is het vervolg in de groep gewaarborgd; de groepsleerkracht zorgt ervoor dat de leerlingen het geleerde in de praktijk toe kunnen passen.

Sociale weerbaarheidstraining: De training is erop gericht om de groep, naast het basisaanbod extra handvatten te geven die hen helpen in de omgang met elkaar en in het kunnen reflecteren op eigen handelen. De inhoud van de training is geschreven naar de inhoud van de training, zoals deze voorheen individueel werd aangeboden door de GGZ. (Schatjes, katjes, watjes) De basis die aan de orde komt zijn onder andere het maken van oogcontact, luisteroefeningen, het geven van complimenten, herkennen en omgaan met

gevoelens, bewustwording van verschillen in gevoelens, empathie, het herkennen van gevoelens bij een ander en dat gevoelens soms bijna "besmettelijk" kunnen zijn. En belangrijk: de bewustwording dat je de keuze hebt in reacties; de petten die je zelf op kunt zetten. Ook het verschil tussen plagen en pesten, en de ernst van pesten komt aan bod. Het aanbieden van deze lessen in groepsverband zorgt ervoor dat alle kinderen in de groep dezelfde 'taal' leren spreken op dit gebied. De training wordt aangeboden in 8 lessen van 1 uur. Aan het einde van de training is er een evaluatie met de kinderen en een eindquiz en wordt er gevierd wat er geleerd is. Naast het basisaanbod maakt de specialist op basis van de thematiek en ontwikkeling binnen de groep nog een keuze uit een ruim aanbod mogelijkheden: Vanuit NLP is het stellen van een zelf gekozen leerdoel gebruikt en het positief visualiseren hiervan. Er is besproken dat je je hele leven jezelf doelen kunt stellen. Aan de kinderen wordt aan het einde van de cursus gevraagd om op een schaal van 1 tot 10 aan te geven in hoeverre het doel behaald is. Welke groei heeft het kind doorgemaakt. Vanuit de beelden die we van FIDES aangereikt hebben gekregen wordt het beeld van de Babouschka gebruikt, om aanschouwelijk te maken dat zaken je op verschillende niveaus kunnen raken en als je je daar bewust van bent kun je daar ook een keuze in maken. Het belang van lichaamshouding en bijbehorende gevoelens in de terminologie van de 0 ballon, de 1 en de 10 ballon worden veelvuldig gebruikt. Ook uit "Rots en Water" zijn elementen toegevoegd. Stevig staan, op elkaar kunnen leunen, de Rots en Water strategie die allebei hun sterke kanten hebben, en die je allebei kunt gebruiken in verschillende situaties. Dit middels een aantal, soms verbazingwekkende lichamelijke oefeningen in de speelzaal. Ook impulsbeheersing, het geen benzine geven, waarin kinderen leren dat de groep sterker kan zijn dan een (ontregelend) individu, komen aan de orde. Hiervoor is geput uit de Kanjertraining. De kinderen krijgen hierdoor een rijk vormend aanbod aangereikt. We proberen de ouders middels schriftelijke informatie en huiswerk voor hen (!) en hun kinderen bij deze training te betrekken.

Rots en Watertraining: Een psychofysieke, sociale competentie training. De Specialist Sociaal Emotionele Ontwikkeling is "Rots en Water" trainer schoolbreed en zet dit in tijdens de Sociale Weerbaarheidstrainingen of deze kunnen apart ingezet worden bij groepen die dit nodig hebben. Elk schooljaar wordt er samen met het team gekeken of er een groep hiervoor in aanmerking komt.

Grip op de Groep: Daarnaast is het team tijdens verschillende studiedagen vertrouwd gemaakt met de aanpak van groepsvorming en groepsprocessen zoals die verwoord zijn in "Grip op de groep", "Bouwen aan je groep" van René van Engelen. En "Groepsplan gedrag" van Kees van Overveld. Elke leerkracht heeft de map "Grip op de groep" (gekopieerd) in de klas, met daarin Energizers en andere groepsvormende activiteiten, om een uitgebreider aanbod ter beschikking te hebben. Er wordt uitgegaan van het idee dat je elk schooljaar opnieuw de kans hebt om een bestaande of nieuwe groep kinderen te vormen. In elke groepsontwikkeling zijn fasen te onderscheiden en nemen kinderen bepaalde rollen op zich.

Dit kan zowel een negatieve als een positieve groep opleveren. In een negatieve groep is weinig begrip en respect voor elkaar. Er wordt veel ruzie gemaakt en kinderen worden gepest. Achter de rug van de leerkracht om gebeuren veel vervelende dingen. Kinderen nemen zelf weinig verantwoordelijkheid. Er is zoveel energie nodig om zaken in goede banen te leiden dat er weinig ruimte en tijd overblijft voor het werkelijke leren. In een positieve groep daarentegen nemen de groepsleden wel verantwoordelijkheid. Is er respect voor elkaar en voor de rol die iedereen in de groep heeft. Er kan goed met elkaar samengewerkt worden. Is deze groep eenmaal goed gevormd dan heerst er een goede werksfeer. Dan voelen kinderen en leerkrachten zich hierin prettig.

In elke groepsontwikkeling zijn fasen te onderscheiden en nemen kinderen bepaalde rollen op zich. Deze rollen worden door de groepsleerkracht(en) in oktober geobserveerd en beschreven in Dotcom (LLN. volgsysteem) samen met het Sociogram wat dan wordt afgenomen. (groep 3 t/m 8)

Forming

- De nieuwe groep tast elkaar in deze fase af
- Wat kan wel en wat kan niet in deze groep?
- Wanneer hoor je erbij?
- De groep gaat zich langzaam vormen
- De groep kan nog erg veranderen

Fase 1: Forming; oriëntatiefase

Storming

- Als de grenzen in de groep duidelijk zijn gaan de kinderen erkenning zoeken en hun positie verwerven
- In de groep begint zich de pikorde af te tekenen
- De kinderen zoeken naar de rol(len) die bij hen passen

Fase 2: Storming; machtfase

Norming

- Nu de rollen en taken duidelijk zijn, worden de normen binnen de groep vastgesteld. Deze worden door de leiders bepaald
- Nu wordt ook het leerklimaat bepaald
- Rustiger vaarwater, begin van een groepsgevoel

Fase 3: Norming; affectiefase

Performing

- Uitvoeringsfase waarin de groepsvorming niet meer centraal staat
- De kinderen weten waar ze aan toe zijn
- Ze kunnen zich nu richten op de leerstof
- Belangrijk om in deze fase uit te komen!

Fase 4 Performing: fase van de autonome groep

Termination

- Tegen het einde van het schooljaar treedt deze laatste fase in, het meest bewust beleefd in groep 8
- Het afscheid is vaak emotioneel
- De groepsnormen kunnen vervagen
- De rituelen die ontwikkeld zijn hebben hierin een belangrijke functie, die geven de kinderen ruimte om de groep op een goede manier te laten eindigen

Fase 5 Termination: fase van afscheid nemen van elkaar

Groepsafspraken:

Tijdens de Normingfase worden er in elke groep samen met de kinderen groepsafspraken samengesteld, zodat het ook echt hun regels en afspraken worden. Deze worden zichtbaar in de klas opgehangen. We vinden het van belang dat leerlingen ook betrokken zijn bij het naleven van deze regels/ afspraken. Tijdens de performingfase worden deze op verschillende manieren aangeboden aan de kinderen. Te denken valt aan verhalen, vertellingen, poppenspel, spelsituaties uitspelen, etc. De afspraken worden inge oefend en door de leerkracht benadrukt als deze op een positieve manier worden toegepast, zodat de kinderen zien dat de leerkracht oog heeft voor de vorderingen van de kinderen en de kinderen leren op een positieve manier met elkaar om te gaan.

Vision 2.0: Dit Cito Leerling Volg Systeem voor Sociaal Emotionele Ontwikkeling wordt 1 maal per jaar door de groepsleerkracht ingevuld voor de groepen 3 t/m 8 en geeft inzicht in het emotioneel leren van de individuele kinderen en de groep. Voor de groepen 5 t/m 8 is er ook een leerling vragenlijst die door alle kinderen individueel, digitaal wordt ingevuld. De afname van de groepen 3 t/m 8 vinden plaats in november

Groepsbegeleidingsplan: Voor alle groepen wordt er twee keer per schooljaar een groepsbegeleidingsplan opgesteld. Daarin wordt de pedagogische groepsontwikkeling gevolgd. Tevens worden pedagogische onderwijsbehoeften, doelen en acties omschreven. Deze worden in een groepsbespreking met IB-er en directie besproken.

Bijlage 2: De schoolregels op De Lockaert.

De schoolregels komen in de verschillende maandopeningen, verspreid over het schooljaar, aan bod en kunnen in de groepen verder worden uitgewerkt. Deze gedragsregels staan op 11 schoolkaarten en worden in de groep opgehangen. We bewaren de schoolkaarten in de klassenmap.

Iedereen hoort erbij

Maak het goed na een ruzie

Eerst vragen, dan pas lenen

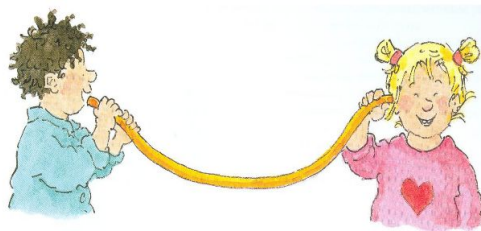
Erover praten is geen klikken

Samen spelen is gezellig

Luister naar elkaar

Samen houden we de klas en het schoolplein netjes schoon

Zorg goed voor elkaar

Geef elkaar complimentjes

Help elkaar een handje

Iedereen is anders en ergens goed in

Bijlage 3: Achtergrondinformatie

Pesten en plagen, waar zit het verschil?

Het is moeilijk om een goede definitie te geven voor pesten en plagen, daarom zetten we de kenmerken en de gevolgen bij elkaar.

Een duidelijk overzicht van de kenmerken van plagen en pesten en de gevolgen van dit gedrag, vormt een basis voor het signaleren van pestgedrag.

<p style="text-align: center;">PLAGEN</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Is onschuldig en gebeurt onbezonnen en spontaan. Gaat soms gepaard met humor. ● Is van korte duur, of gebeurt slechts tijdelijk. Is meestal te verdragen. ● Speelt zich af tussen 'gelijken' ('Twee honden vechten om hetzelfde been'). ● Is soms leuk, maar kan ook kwetsend of agressief zijn. ● Meestal één tegen één. ● Wie wie plaagt, ligt niet vast. De tegenpartijen wisselen keer op keer. 	<p style="text-align: center;">PESTEN</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Gebeurt berekenend (men weet meestal vooraf goed, wie, hoe en wanneer men gaat pesten). Men wil bewust iemand kwetsen of kleineren. ● Is duurzaam: het gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig (stopt niet vanzelf en na korte tijd). ● Ongelijke strijd. De onmachtsgedvoelens van de gepeste staan tegenover de machtsgevoelens van de pester. ● De pester heeft geen positieve bedoelingen en wil pijn doen, vernielen of kwetsen. ● Meestal een groep (pester en meelopers) tegenover één geïsoleerd slachtoffer. ● Er bestaat een neiging tot een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers (mogelijk wisselend door omstandigheden).
<p style="text-align: center;">GEVOLGEN</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 'Schaafwond' of korte draaglijke pijn (hoort bij het spel). Wordt soms ook als prettig ervaren ('Plagen is kusjes vragen'). ● De vroegere relaties worden vlug weer hersteld. De ruzie of het conflict wordt spoedig bijgelegd. ● Men blijft opgenomen in de groep. 	<p style="text-align: center;">GEVOLGEN</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als psychisch) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook lang naslepen. ● Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen. Het herstel verloopt heel moeizaam. ● Isolering en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind. Aan de basisbehoefte om 'Bij de groep te horen' wordt niet voldaan.

<ul style="list-style-type: none"> • De groep lijdt er niet echt onder. 	<ul style="list-style-type: none"> • De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat. Iedereen is angstig, en men wantrouwt elkaar. Er is daardoor weinig openheid en spontaniteit. Er zijn weinig of geen echte vrienden binnen de groep.
--	---

○ Kenmerken van de pester

Alhoewel wij niet zomaar iemand een etiket van 'Pester' kunnen opplakken op basis van een of meer van de volgende kenmerken en kinderen natuurlijk onderling verschillen, is toch in de praktijksituatie gebleken, dat bij kinderen die pesten, vaak een of meer van de volgende kenmerken opvallen:

- Staat vrij positief tegenover geweld, agressie en het gebruik van stoere taal.
- Imiteert graag agressief gedrag.
- Is vlugger agressief, gebruikt meer geweld.
- Lijkt assertief: zegt spontaan wat hij denkt of voelt. Komt uit voor zijn mening.
- Is vrij impulsief.
- Heeft de neiging anderen te overroepen of te domineren om controle te houden, maar is misschien minder zeker dan het lijkt.
- Wil het middelpunt zijn en is vlug jaloers.
- Is meestal fysiek sterker of omringd door sterke vrienden die zijn gezag respecteren.
- Heeft moeite met regels, grenzen, en eigen of door anderen opgelegde regels.
- Schat situaties verkeerd in.
- Schat de gevolgen van zijn gedrag verkeerd in.
- Heeft het moeilijk met stress of spanning, die van buitenaf wordt opgelegd (proefwerken, agressie van ouders, etc.).
- Lijdt vaak aan een negatieve faalangst.
- Hoe onveiliger hij zich voelt, hoe groter de behoefte aan een zondebok.
- Is niet noodzakelijk dommer of slimmer dan de rest.
- Geniet respect uit angst en niet uit waardering.
- Heeft een zwak inlevingsvermogen, is vooral met zichzelf bezig en houdt geen rekening met anderen.

○ Kenmerken van de gepeste

Alhoewel wij niet zomaar iemand een etiket van 'Gepeste' kunnen opplakken op basis van een of meer van de volgende kenmerken, en kinderen natuurlijk onderling verschillen, is toch in de praktijksituatie gebleken, dat bij kinderen die gepest worden, vaak een of meer van de volgende kenmerken opvallen:

- Houdt niet van geweld en agressief of onbeschoft taalgebruik.

Weet niet hoe hij met agressie van anderen om moet gaan.
Is meestal fysiek zwakker.
Is eerder in zichzelf gekeerd.
Is geneigd zich onderdanig of gediensdig te gedragen.
Is onzeker in zijn sociale contacten.
Durft niet op te komen voor zichzelf.
Heeft vaak een lage dunk van zichzelf en gelooft uiteindelijk, dat hij het verdient om gepest te worden.
Voelt zich vaker eenzaam dan andere kinderen.
Voelt niet goed aan, welke regels of normen er binnen de groep gelden.
Reageert niet op de gepaste manier op druk: Begint te huilen, of gedraagt zich slaafs, gaat klikken of vleien, probeert zich vrij te kopen met snoep of geld, probeert de pestkoppen na te bootsen, maar faalt daarin.

Signalen, die wijzen op pestgedrag

Vaak kunnen door middel van een goede observatie al bepaalde signalen van pestgedrag worden opgevangen. Door het goed observeren van kinderen in de verschillende onderwijsleersituaties en spelsituaties kunnen peestsituaties al in een vroeg stadium worden gesignaleerd en kan op gepaste wijze worden ingegrepen.

Signalen bij de gepeste:

Het kind heeft blauwe plekken, of schrammen, gescheurde kleren, beschadigde boeken, en 'verliest' sportkleren en eigendommen. Let zeker op, als het kind normaliter niet slordig is. Ook als het niet weet hoe de signalen er gekomen zijn, of excuses zoekt, is er vaak meer aan de hand.
Het kind maakt zich het liefst onzichtbaar. Zelfs zonder zichtbare aanleiding gedraagt het zich als een geslagen hondje. Het is vaak verdrietig of neerslachtig, of heeft onverwachte stemmingswisselingen met driftbuien.
In sommige gevallen is het onhandelbaar, agressief en overspannen.
Het staat dikwijls alleen op de speelplaats; er komen geen vriendjes thuis om te spelen en het wordt ook niet uitgenodigd om te komen spelen, of te komen op feestjes en logeerpartijen.
Het kind zoekt het veilige gezelschap van de leerkracht of de leider.
Als er groepjes worden gekozen, wordt het kind als laatste gekozen, of het blijft over. De schoolresultaten worden opeens veel slechter.
Het kind is vaak afwezig, letterlijk of figuurlijk. Het vlucht weg in de fantasie en zorgt ervoor dat het zo nipt mogelijk op tijd op school komt, en is meteen na de bel weer weg. Op zondagavond of voor het kind naar een club moet, is het bijzonder gestrest, en zoekt redenen om niet naar school of naar de club te moeten.

○ Signalen bij de pester:

Het kind heeft blauwe plekken of schrammen en besmeurde of gescheurde kleren van de slachtoffers, die zich hebben verdedigd.

Zijn vriendjes zijn volgzame meelopers, die wachten op instructies van de pester.

Het kind vindt het moeilijk om samen te spelen of samen te werken, omdat het altijd de baas wil zijn.

Het kind verdraagt het slecht om afhankelijk te zijn van het toeval, of van de bekwaamheid of onbekwaamheid van anderen.

Het kind verdraagt geen kritiek en wordt boos als zijn positieve beeld van zichzelf ter discussie wordt gesteld, al is het ook maar door een grapje.

Zijn vriendjes zijn gelijkgezinden. Ze spreken vaak negatief of kleinerend over bepaalde kinderen. Wie niet bij de groep hoort, is een zwakkeling of zelfs een vijand. Ze kiezen agressieve idolen uit sport, muziek of film.

De pester is regelmatig brutaal tegenover een zwakker gezinslid. Dit kan ook een ouder zijn.

De pester kan zich moeilijk inleven in de gevoelens van anderen en heeft weinig of geen schuldgevoelens.

Het kind kan moeilijk grenzen aanvaarden die door anderen worden opgelegd en verdraagt geen kritiek.

- Je krijgt de indruk, dat het kind een dubbelleven leidt: thuis of tegenover de leraar is het volgbaar en braaf, maar je hoort klachten over het kind in onbewaakte momenten.

Bijlage 4: Ik heb de pest aan pesten

PESTEN MAG NIET !!!

Pesten is andere kinderen lastig vallen, door te slaan, te schoppen of te schelden. Maar anderen uitlachen, bespotten en zelfs andere kinderen niet laten meespelen, is ook pesten. Het materiaal van andere kinderen met opzet beschadigen of dingen afpakken, is ook pesten. Op onze school doen wij dit niet.

WORD JE ZELF GEPEST?

Vecht nooit terug, en scheld nooit terug. Probeer zelf een oplossing te vinden voor het probleem door er met anderen over te praten. Helpt dat niet, ga dan zo snel mogelijk naar je juffrouw of meester, en vertel eerlijk wat er is gebeurd.

ZIE JE PESTEN?

Doe vooral niet mee. Mee pesten is even erg als zelf pesten. Laat duidelijk zien, dat je het er niet mee eens bent dat er wordt gepest. Laat de gepeste leerling niet alleen, maar laat hem met jou meespelen.

Als de pestkop niet stopt met pesten, ga dan naar je juffrouw of meester.

BEN JE ZELF DE PESTER ?

Dan ben je fout! STOP onmiddellijk met pesten en maak het weer goed met degene die je hebt gepest. Geen mooie praatjes, maar het ECHT goed menen, zodat het pesten stopt.

Bijlage 5: Gedrag verbeter/veranderingsregistratie op lange termijn.

In te vullen door leerling (1 t/m 8) samen met de leerkracht. Bewaren in leerlingdossier.

Naam:
Groep:

Wat is het probleem:
Wat moet er gebeuren:
Hoe kan ik het aanpakken:
Wat is de beste oplossing:
Werkt mijn plan:

Handtekening
Leerkracht:

Handtekening
Kind:

Handtekening
Ouders:

Gedrag verbeter/veranderingsregistratie voor leerkracht op lange termijn

(Extra hulpmiddel. Kan – hoeft niet – gebruikt te worden).

Toelichting voor de leerkracht

Tevens ruimte voor opmerkingen door de leerkracht

Naam:
Datum:
Groep:

Wat is het probleem:

De leerkracht gaat na in welke situatie hij op problemen stuit, welke problemen zich voordoen en wie er bij betrokken zijn. Ook gaat hij/zij na wat zijn/haar taak in de betreffende situatie is.

Wat moet er gebeuren:

De leerkracht gaat na hoe de ander zou kunnen reageren.

Hoe kan ik het aanpakken:

De leerkracht bedenkt verschillende oplossingsmethoden.

Wat is de beste oplossing:

De leerkracht gaat na wat de voor- en nadelen van de verschillende oplossingsmethoden zijn en maakt een keuze.

Werkt mijn plan:

De leerkracht gaat na of de oplossingsmethode voldoende adequaat is.

Gedragsverbeteringen/veranderingen op korte termijn.

(Extra hulpmiddel. Kan – hoeft niet – gebruikt te worden).

In te vullen door kinderen in samenspraak met leerkracht.

Naam:

Datum:

	Maandag			Opmerkingen
	Onvoldoende	Voldoende	Goed	
voor de pauze				
na de pauze				
na de middag				

	Dinsdag			Opmerkingen
	Onvoldoende	Voldoende	Goed	
voor de pauze				
na de pauze				

na de middag				
--------------	--	--	--	--

	Woensdag			Opmerkingen
	Onvoldoende	Voldoende	Goed	
voor de pauze				
na de pauze				
na de middag				

	Donderdag			Opmerkingen
	Onvoldoende	Voldoende	Goed	
voor de pauze				
na de pauze				
na de middag				

	Vrijdag			Opmerkingen
	Onvoldoende	Voldoende	Goed	
voor de pauze				
na de pauze				
na de middag				

Bijlage 6: Formulier registratie melding / klacht.

Datum van invullen: _____

Gegevens klager:

Naam: _____

Adres: _____

Postcode / woonplaats: _____

Telefoon: _____

Sekse: 0 man

0 vrouw

Groep _____

0 Leerling 0 Ouder 0 Personeelslid.

Functionele relatie met aangeklaagde:

0 Leerling van _____

0 Ouder van leerling van _____

0 Collega van _____

0 Leidinggevende van _____

Klacht gericht tegen:

Gegevens aangeklaagde

Naam: _____

Adres: _____

Postcode / woonplaats: _____

Telefoon _____

Sekse: 0 man

0 vrouw

Groep _____

0 Leerling 0 Ouder 0 Personeelslid

Functionele relatie met klager:

0 Leerling van _____

0 Ouder van leerling van _____

0 Collega van _____

0 Leidinggevende van _____

Plaats ongewenst gedrag.

0 Op school

0 Bij buitenschoolse activiteiten

0 Internet

0 Anders, nl _____

Omschrijving ongewenst gedrag en de gevolgen.

(wat, waar, wanneer, wie....)

--

Aard ongewenst gedrag.

Seksuele intimidatie

- 0 Verbaal
- 0 Fysiek
- 0 Non verbaal
- 0 (poging tot) Ontucht
- 0 (poging tot) Aanranding
- 0 (poging tot) Verkrachting
- 0 Anders, nl.

Agressie en geweld

- 0 Bedreiging verbaal
- 0 Bedreiging fysiek
- 0 Mishandeling
- 0 Schade / vernieling
- 0 Stalking
- 0 Anders, nl.

Pesten

- 0 Verbaal
- 0 Roddelen
- 0 Negeren
- 0 Uitsluiten
- 0 Informatie achterhouden
- 0 Beschadigen, verliezen
- 0 Internet

Discriminatie / racisme

- 0 Opmerkingen over ras
- 0 Opmerkingen over uiterlijk
- 0 Opmerkingen over leefwijze
- 0 Opmerkingen over godsdienst
- 0 Opmerkingen over sekse
- 0 Opmerkingen over seksuele voorkeur
- 0 Anders, nl.

Frequentie ongewenst gedrag

Eenmalig

Meermalen tijdstippen: _____

Door een persoon

Door meer personen

Gericht op meer personen

Getuigen van ongewenst gedrag

Naam: _____

Adres: _____

Postcode / woonplaats: _____

Telefoon: _____

Sekse: man

vrouw

Groep: _____

Leerling

Ouder

Personeelslid

Functionele relatie met klager:

Leerling van _____

Ouder van leerling van _____

Collega van _____

Leidinggevende van _____

Is de klager bereid om bij onderzoek inzage te geven?

Ja

Nee

Stappen die de klager wenst.

Informatie en advies

Begeleiding door (externe) vertrouwenspersoon Lisette Snaterse

Bemiddeling

Schoolleiding informeren

Klacht bij bevoegd gezag

0 Klacht bij klachtencommissie

0 Aangifte

0 Anders, nl _____

Gemaakte afspraken met datum

--

Datum nieuwe
afspraak: _____

Plaats, datum: _____

Handtekening klager:

Redenen voor niet tekenen:

Handtekening leerkrachten/of schoolcontactpersoon: